

Õigusliku aluse, õigustatud huvi (IKÜM art 6 lg 1 p f), aluseks olev analüüs kaamerate kasutamiseks OÜ's Tartu Veekeskus

Tartus, 16.07.2024.a

Sissejuhatus

OÜ Tartu Veekeskuse (edaspidi nimetatud Veekeskus) territooriumil viibivate isikute tervise, elu ja vara kaitseks kasutatakse ööpäevaringselt töötavat jälgimisseadmestikku. Veekeskuse kliente ohustavate olukordade ja ohuolukorrale (sh uppumise tuvastamise süsteem) reageerimine samuti töötajate turvalisuse tagamine ning vara kaitsmine teenib igakülgset Veekeskuse huve.

Kaamerate kasutamise õiguslikuks aluseks on IKÜM art 6 lg 1 p f – õigustatud huvi.

Veekeskuses kasutatakse videojälgimist turvameetmena isikute turvalisust ohustavate olukordade ennetamiseks, turvalisuse tagamiseks, ohuolukordadele reageerimiseks ning vara kaitseks. Veekeskuses on kasutusel tavakaamerad ja uppumise tuvastamise süsteem, mis asub spordibasseinis veel all.

Videojälgimise seadmete abil jälgitakse Veekeskuse õueala, sissepääsualasid, koridore, basseini territooriume ning saunade üldala (sh väliterrass).

Veekeskuse jaoks on oluline isikuandmete nõuetekohane töötlemine ning isikute põhiõiguste kaitse. Seetõttu on Veekeskus hinnanud videojälgimissüsteemi kasutamisel õigustatud huvi olemasolu. Õigustatud huvi dokumenteerimiseks on Veekeskus läbinud kolmeastmelise testi – huvikontroll ehk eesmärgi test, vajalikkuse test ning tasakaalutest. Testi tulemusena on jõutud järeldusele, et videojälgimissüsteemi Veekeskuses kasutamine õigustatud huvi alusel on seaduslik.

Taust

Videojälgimissüsteem on liikumist piiravate jälgimisseadmete kogum, mis võimaldab salvestada ja jälgida ruumides ja õuealal toimuvat ja ennetada eluohtlikku olukorda uppumise tuvastamise süsteemi kasutamise abil. Videovalvesüsteem koosneb Veekeskuse õuealale, siseruumidesse ja spordibasseini seatud kaameratest. Videojälgimissüsteemi kohta on Veekeskusel kehtestatud kaamerate kasutamise kord. Spordibasseini ohutustingimuste parendamiseks võetakse Veekeskuses kasutusele uppumise tuvastamise süsteem, mis suhtleb instruktoritega andes neile teada ohtlikust või kriitilisest olukorrast basseinis. Uppumise tuvastamise süsteemi tarkvara hindab kaamerate ja andurite abil reaalses basseinis toimuvat ning saadab võimalikust ohuolukorrast instruktori nutikellale vastava teate. Instruktor näeb oma nutikellal täpset ohu asukohta spordibasseinis, mis võimaldab ohuolukorrale väga kiiresti reageerida.

Veekeskus kasutab volitatud töötajat AngelEye srl, kes tagab uppumise tuvastamise süsteemi töö vastavuse andmekaitse põhimõtetele. AngelEye uppumise tuvastamise süsteem koosneb

optilistest ja pildituvastussüsteemidest, mis skaneerivad kogu basseini reaalajas. Tarkvaraüksus suudab tuvastada tavapäratuid liikumisi ja tüüpilisi uppumisolukordi, sealhulgas aeglane inimese liikumine põhja poole, mis on üks uppumise tunnus.

1. Huvikontroll ehk eesmärgi test:

1.1. Tartu Veekeskus kui vastutava andmetöötleja õigustatud huvi

- 1) Veekeskuse territooriumil viibivate isikute turvalisust ohustavate olukordade ennetamine, turvalisuse tagamine, ohuolukordadele operatiivne reageerimine ning vara igakülgne kaitse.
- 2) Veekeskusel on, tulenevalt määruse „Tervisekaitsenõuded ujulatele, basseinidele ja veekeskustele“ § 5 lg 1'st, kohustus osutada vajadusel abi. Üheks meetmeks kohustuse täitmisel on ööpäevaringselt videojälgimissüsteemi kasutamine.

1.2. Videovalvega kaasnev isikuandmete töötlemise eesmärk

- 1) Videovalve kasutamise eesmärk on tagada Veekeskuse territooriumil viibivate isikute ohutus ning vara valve ja kaitse.
- 2) Samuti Veekeskuses viibivate isikute turvalisust ohustava olukorra ennetamine ning operatiivne olukorrale reageerimine.

1.3. Mida loodetakse videovalvega kaasneva andmetöötlemise tulemusena saavutada?

- 1) Veekeskuse territooriumil viibivate isikute maksimaalne turvalisus ja efektiivne kaitse ning vara kaitse

Küsimused	Vastus	Märkused
Miks tahetakse isikuandmeid töödelda?	1) isikute kaitsmiseks 2) vara kaitsmiseks	Töödeldavateks isikuandmeteks on isiku kujutis. Salvestusi säilitatakse kuni 30 kalendripäeva. Toimingute logi sisaldab ka mitteisikulisi häireteateid. Kõiki salvestusi võidakse säilitada juhtumi korral selle lõpliku lahenemiseni või kuni nõudeõiguse kehtivuseni. Volitatud töötleja säilitab

		salvestused AngelEye Cloudis kuni 72 tundi. Tähtaja möödudes salvestused kustuvad automaatselt.
Mida loodetakse andmetöötlamise tulemusena saavutada?	1) isiku ohutuse tagamine 2) füüsilise vara kaitse 3) ebaseadusliku tegevuse ennetamine ja avastamine, tuvastamine	Üheks tõsiseks ohuks on tervislikel või oskamatusest tulenevalt põhjustel vees hädta sattumine ja sellega kaasnev uppumisoht. Videojälgimissüsteemi kasutamine võimaldab jälgida Veekeskuse territooriumil nagu õueala (sh väliterrass), siseruumid ning basseinides toimuvat ning vajadusel tuvastada juhtumi asjaolusid. Veekeskuse territooriumile paigaldatud kaameratega ei toimu reaajas jälgimist. Üldaladele paigutatud kaamerapilti kasutatakse ainult tagantjärele juhtumi tuvastamiseks. Uppumise tuvastamise süsteem saadab reaajas instruktori nutikellale teate võimalikust ohuolukorrast. Erandina toimub reaajas kaamerapildi jälgimine ainult siis, kui läbipääsusüsteemid ei tööta ning inimeste turvalisuse tagamiseks jälgitakse väliterrassil olevate isikute pääsemist siseruumidesse. Siseruumides olevad kaaremad aitavad tagada isikute ohutuse ning vara kaitse ning salvestused

		võimaldavad tuvastada juhtumi täpsemad asjaolud.
Kes saab isikuandmete töötlemisest kasu?	1) Veekeskus 2) andmesubjekt	Isikute liikumist Veekeskuse aladel ei jälgita reaalajas, salvestusi vaadatakse ainult toimunud juhtumi täpsustamiseks, mis võib olla nii Veekeskuse kui ka teenust saava isiku kaitseks. Uppumisvastase süsteemi kaamerapildiga tagatakse isikute võimaliku ohuolukorra ennetamine.
Kas huvi on seaduslik ning kas töötlus vastaks erireeglitele?	Huvi seaduslikkust hindab käesolev kaalutusotsus. Andmetöötlus ei vasta erireeglitele.	Veekeskuses on koostatud ja avaldatud andmekaitsetingimused. Uppumise tuvastamise süsteemi volitatud töötleja on Euroopas asuv ettevõtte AngelEye srl, kelle isikuandmete töötlemine on kooskõlas isikuandmete kaitse üldmäärusega.

2. **Vajalikkuse test**

2.1. **Kas videovalvega kaasnev andmetöötlus vastab erireeglitele?**

- 1) Ei vasta. Videovalve toimub üksnes videopildi salvestusena ilma helisalvestuseta.

2.2. **Võimalikud ohud varale või isikutele VEEKESKUSE territooriumil**

- 1) Veekeskus peab tagama klientidele ohutu keskkonna ning töötajatele vahendid ja võimalused turvalisuse tagamiseks. Turvalisuse tagamine teenib Veekeskuse ja klientide huve. Võimalike, isikute turvalisust ohustavate ohtudena, nähakse eelkõige, kuid mitte ainult:
 - a) ohud kliendile – basseinis terviserikke kiire tuvastamine (isiku vajumine basseini põhja), uppumisohtu ennetamine (häiresüsteem annab instruktori nutikellale teate), hilisem videosalvestuse kasutamine juhtunu asjaolude täpsesmaks tuvastamiseks;
 - b) ohud varale - vargus, murdvargus, kelmus ja avaliku korra rikkumine, vara mistahes muul viisil kahjustumine (tulekahju jmt);

- c) ohud töötajatele ja külalistele – vargus, kelmus, isiku vastane rünne, terrorism, tulekahju jms ohud.

2.3. Varale ja isikutele kirjeldatud ohtude tõsidus ja realiseerumise tõenäosus

- 1) Kirjeldatud ohtude näol on tegemist võimaliku realiseerumise tõenäosusega ohtudega territooriumil. Need on võimalikud ohud, millega Veekeskusel tuleb just isikute ohutuse, turvalisuse ja vara kaitse vaates arvestada ning vajalikke meetmeid kasutades tegutseda.
- 2) Uppumise tuvastamise süsteemi kaamerad hindavad territooriumil ohtu reaajas ning annavad signaali instruktoritele, kes saavad vastavalt vajadusele operatiivselt reageerida ja tegutseda. Reaajas kaameratega mehitatud videopildi jälgimist ei toimu, kaameras asuv andur annab ohust teada Veekeskuse töötajale käekellal oleva teavitussüsteemi kaudu.
- 3) Veekeskuse jaoks on oluline kaitsta ettevõtte, kui ka selles viibivate isikute turvalisust, ja vara, mille hävimine toob kaasa majanduslikku kahju.

Küsimused	Vastus	Märkused
Kas ja kuidas andmetöötlus aitab saavutada seatud eesmärki?	Uppumise tuvastamise süsteem võimaldab kiiresti reageerida tõsiseimale ohule – uppumisohule spordibasseinis. Töötaja raskus igal hetkel igasse basseinosasse ja-põhja näha võib potentsiaalselt viia vajaliku abi hilinemiseni, mille tulemused võivad olla väga tõsised. Valvesüsteemi kasutamine on vajalik Veekeskuse töötajate töö toetamiseks teenust kasutavate klientide turvalisuse tagamisel ning vara säilitamiseks ja õigusrikkumisel selle toimepanija tuvastamiseks ja/või asjaolude selgitamiseks.	Uppumise tuvastamise süsteem jälgib reaajas spordibasseinis toimuvat ja annab töötajale ohust kiiresti teada. Reaajas mehitatud kaamerapildi kaudu isikute jälgimist ei toimu. Salvestuste säilitamise eesmärgiks on õnnetusjuhtumite või õigusrikkumiste toimepanijate tuvastamine, juhtumi asjaolude tuvastamine.

Kas eesmärki saab teisiti saavutada?	Vara ja isikute turvalisuse ning õigusrikkumiste toimepanijate tuvastamise eesmärke ei ole võimalik saavutada ilma, et oht oluliselt kasvaks. Veekeskuses on lisaks kaameratele suures osas reaalajas mehitatud valve – instruktorid jälgivad reaalajas Veekeskuse aladel isikute tegevust korra hoidmise ja ohuolukordade märkamise ja neile reageerimise ja ka ennetamise eesmärgil. Mehitatud valve basseinides eeldaks instruktorite pidevat viibimist vee all. Basseinide ääres on vee all toimuvat keeruline jälgida (peegeldused, vee virvendus, teised ujujad, erinev valgus, erinevad varjatud nurgad jms). Uppumise tuvastamise süsteem tagab pideva basseinides toimuva jälgimise, mis omakorda aitab ennetada ohuolukordasid. Samuti ei ole võimalik õnnetusjuhtumi korral täpselt välja selgitada juhtunut, kui pole võimalust salvestust vaadata. Isikute ütlused võivad erineda tegelikust olukorrast. Videoalvesüsteem aitab tagada isikute ja vara kaitset ennekõike Veekeskuse üldaladel ja basseinides. Samuti on sellest abi õigusrikkujate tuvastamisel. Videoalvesüsteem ei saa asendada ainult mehitatud valvega ka seepärast, sest õiguste tuvastamisel tuleks sellisel juhul lähtuda ainult töötaja ja andmesubjekti subjektiivsetest ütlustest.	
---	---	--

Kas andmetöötlus on proportsionaalne loodetava eesmärgiga?	Jah. Soovitud eesmäärke ei ole võimalik vähem riivavaid meetmeid kasutades saavutada. Andmeid kogutakse minimaalsuse põhimõtet järgides, pidades silmas, et andmesubjekti õiguste riive oleks võimalikult väike. Ka andmesubjekt ise saab videojälgimissüsteemi kasutamisest kasu, kuivõrd see kaitseb ka teda ennast võimaldades saada kiiret abi ohuolukorras ning kaitseb vara õigusrikkumiste korral aitab tuvastada õigusrikkumiste toimepanija.	
--	--	--

3. Tasakaalutest

3.1. Alternatiivsed meetmed eelkirjeldatud ohtude tõrjumiseks

- 1) Andmesubjektide kaitse kohustus on sätestatud määruses ning seetõttu võtab Veekeskus kasutuse järelevalve meetmed jälgides ettevõtte territooriumil ja basseinides toimuvat tegevust.
- 2) Andmesubjekti elu kaitseks kasutusele võetav uppumise tuvastamise süsteem aitab ennetada ohtu inimese elule ja on oluliseks vahendiks Veekeskuse töötajatele kiireks reageerimiseks.
- 3) Vara kahjustamise ärahoidmise, turvalisust ohustavate olukordade ennetamiseks ning operatiivseks olukorrale reageerimiseks ei ole tõhusamaid viise.
- 4) Veekeskuses on tagatud ka mehitatud valve, kus basseinide ääres olevad instruktorid jälgivad toimuvat, kuid ka neil ei ole igal võimalikul hetkel ja igas võimalikus kohas jälgimist tagada. Instruktori paigutamine basseini (vette) eeldaks ka nende reaalses jälgimist, mistõttu ei ole põhjendatud videokaamerate asendamine ainult mehitatud valvega.
- 5) Uppumise tuvastamise süsteemi kasutamine võimaldab sekkuda kohe, kui on oht inimese elule.
- 6) Videojälgimissüsteem ja mehitatud valve kombinatsioon tagavad kõige efektiivsema ja kulutõhusama kaitse isikutele turvameetmena, kuivõrd üksnes mehitatud valve kasutamine oleks kulukas ning oma olemuse tõttu (inimlik faktor) ei võimaldaks jälgida mitmeid alasid ja territooriume samaaegselt nagu seda võimaldavad videovalve kaamerate kasutamine.

3.2. Alternatiivseid meetmed, nende kasutamine ja nende kasutamisest tekkiv tulemus

- 1) Alternatiivse meetmena oleks võimalik minna üle mehitatud valvele. Osaliselt seda ka Veekeskus kasutab.
- 2) Mehitatud valve ei anna võrreldavat tulemust. Videovalve kaamerate kasutamisega on hõlmatud korraga suurem ala. Videovalve võimaldab jälgida konkreetseid ohualasid reaalajas ning sekkuda kohe kui on näha, et oht võib realiseeruda.
- 3) Veekeskusel puudub võimalus tagada reaalajas mehitatud valve veel all.
- 4) Veekeskuses on kasutusel valvesüsteem, mis on seadistatud minimaalsuse põhimõttest lähtuvalt ja ilma helisalvestuseta.

3.3. Milliseid turvameetmeid rakendatakse?

- 1) Veekeskuses on kehtestatud andmekaitsetingimused ning kaamerate kasutamise kord, mis kirjeldavad videojälgimise tingimusi.
- 2) Videojälgimissüsteemi kasutamisest Veekeskuse territooriumil ja ruumides teavitavad vastavasisulised sildid.
- 3) Veekeskuse töödeldavate isikuandmete turvalisuse tagamiseks välditakse kõrvaliste isikute ligipääsu videojälgimisseadmetele ja -süsteemile, hoidmaks ära salvestiste omavolilise jälgimise, kopeerimise, muutmise, teisaldamise ja kustutamise.
- 4) Videojälgimissüsteemile pääsevad ligi selleks tööülesannetest tulenevalt õigust omavad töötajad, kellel on õigus isikuandmeid töödelda vaid ulatuses, mis on vajalikud isikuandmete töötlemise eesmärkide saavutamiseks.
- 5) Veekeskus edastab olemasolevaid salvestisi üksnes õigusliku aluse olemasolul ja nende nõudmisel õiguskaitseasutustele, riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutustele ja ainult õigusrikkumise menetluses õigusrikkumist seaduse kohaselt menetleva asutuse nõudmisel ja salvestiste olemasolu korral.

3.4. VEEKESKUSE territooriumil viibivale andmesubjektile videovalvega kaasnev võimalik mõju

- 1) Veekeskuses viibivatele isikutele võib kaasneda teatud negatiivne mõju tulenevalt privaatsuse riivist ja teadmisest, et koridorides, basseini territooriumil, saunade üldalal ja spordibasseinis kasutatakse videoalvet, mis võib olla häiriv.
- 2) Samas võib see mõjuda ka vastupidiselt, kuivõrd Veekeskuselt oodatakse mõistlikult teatavat andmesubjekti ohutuste tagamist, turvalisuse tagamist ja abi osutamist. Seeläbi võib videovalve kasutamise fakt ja sellest teadmine mõjuda hoopis rahustavalt ja turvatunnet lisavalt.

Küsimused	Vastus	Märkused
Milliseid isikuandmeid töödeldakse?	Töödeldavad isikuandmed on: isiku kujutis salvestusel.	
Kas isik saab mõistlikult eeldada, et selline huvi on olemas?	Jah. Videovalvesüsteemi kasutamist isikute ja vara kaitseks on mõistlik eeldada antud teenuse osutamisel ja saamisel.	
Milline on õiguslik suhe andmesubjektiga?	1) töö- või käsunduslepingu põhine (töötajad) 2) teenust kasutavad kliendid	
Kas isikule võib kaasneda negatiivne mõju?	Jah.	Andmesubjekt võib olla häiritud või ärritunud asjaolust, et tema asukohta on võimalik tuvastada ja tema tegevusi teenuste kasutamisel on võimalik jälgida. Isiku õigus privaatsusele on riivatud.
Milliseid turvameetmeid rakendatakse?	1) Salvestisi hoitakse piiratud ligipääsuga seadmetes lukustatud või piiratud ligipääsuga ruumis. 2) Reaalajas logi näevad üksnes vastavate õigustega töötajad. 3) Valvesüsteemi saab siseneda üksnes vastavate õigustega töötajad isikutuvastuse abil. 4) Salvestisi hoitakse kuni 30 päeva, uppumisvastase süsteemi salvestisi kuni 72 tundi ega väljastata kolmandatele isikutele, v.a seaduse alusel. Kõiki salvestusi võidakse säilitada juhtumi korral selle lõpliku lahenemiseni või kuni nõudeõiguse kehtivuseni.	

4. Kas Veekeskuse õigustatud huvi videovalve kasutamiseks on seaduslik?

4.1. Jah on. Tartu Veekeskusel on kohustus osutada klientidele vajadusel esmaabi ja soov tagada ohutu keskkond klientidele ning turvaline töökeskkond töötajatele. Tulenevalt eelkirjeldatust on Veekeskus valinud just sellise kombinatsiooni ja vahendid ning meetmed, et videojälgimissüsteemi kasutamine riivaks minimaalselt territooriumil viibivate isikute põhiõigusi ja – vabadusi, kuid tagaks seeläbi maksimaalse kaitse isikute turvalisusele ja kaitse isikute elule ning varale. Valitud meetmed turvalisuse tagamiseks on õigustatud ja vajalikud.

4.2. Videovalve kaamerate kasutamise õiguslikuks aluseks on IKÜM art 6 lg 1 p f – õigustatud huvi.

Koostaja:

Kairit Matto

OÜ Tartu Veekeskus juhataja